

Деца и млади хора в грижа Научете повече за правата си!

Да изградим Европа за и с децата

ДА ИЗГРАДИМ ЕВРОПА ЗА И С ДЕЦАТА

SOS CHILDREN'S
VILLAGES
INTERNATIONAL

COUNCIL
OF EUROPE
CONSEIL
DE L'EUROPE

Деца и млади хора в грижа

Научете повече за правата си!

Да изградим Европа за и с децата

www.coe.int/children

Съвет на Европа

Тази брошура е преведена с подкрепа на правителството на Люксембург.

Графичен дизайн: The Big Family
Илюстрации: Мелинда Жюлиен/© Съвет на Европа
Съвет на Европа, Юни 2010 г.

Съвет на Европа
F-67075 Strasbourg Cedex

Съдържание

	Въведение	5
	1. Етап на вземане на решения <i>Как да използваш правата си при вземането на най-доброто решение за настаняване в подходяща форма на грижа</i>	13
	2. Етап на на грижата <i>Животът ти в условията на алтернативна грижа</i>	19
	3. Напускане на грижата <i>Какво става след това?</i>	27
	4. Имаш думата! <i>Използвай правото си на участие</i>	31
	Речник <i>Какво всъщност означава това?</i>	35
	Научи повече и участвай!	39

Въведение

За какво служи тази брошура?

Трима **млади хора** ще споделят с теб своите истории, ще ти разкажат и историите на други деца и млади хора в грижа. Това ще ти помогне да разбереш по-добре как действа алтернативната грижа, какви са правата ти като млад човек, живеещ в различни форми на грижа извън семейството и дали тези права се спазват. Предлагат се и някои конкретни примери за проблеми, които могат да възникнат в процеса на грижата, които да ти помогнат да вземаш решения и да подобриш общуването си с хората, които се грижат за теб и със социалните работници. Ако знаеш какви са твоите права и какво означават те в ежедневието ти живот, ще можеш да изказваш мнението си и да играеш активна роля в процеса на грижа за теб.¹

Алтернативна грижа — какво е това?

Всички деца трябва да растат с възрастни хора, които да се грижат за тях.² В Европа има много деца и млади хора, които не могат да живеят заедно с родителите си. Понякога това се получава, защото родното семейство на **детето** среща толкова големи трудности, че не може да осигури необходимите родителски грижи; друг път става така, защото родителите на детето са починали. Когато родителите не могат да осигурят необходимите грижи, може да се наложи децата им да бъдат настанени извън семейството и други възрастни да поемат грижата за тях. Това се нарича „**алтернативна грижа**“.

Съществуват различни форми на алтернативна грижа. Децата и младите хора могат да бъдат настанявани при близки и роднини, в малки или големи групови домове, в малки домове от семеен тип или в приемни семейства. Всички тези решения са алтернативи на родителската грижа. Затова се наричат „алтернативна грижа“.

Речник

на стр. 35: какво всъщност означава това?

¹ Бележките под линия в тази брошура представят и обясняват в достъпна форма някои важни членове от Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на детето.

² В **Член 9** от Конвенцията на ООН за правата на детето (КООНПД) се казва, че имаш право да живееш с родителите си, освен ако това не противоречи на твоите интереси.

Петър, Иван и Ралица са от различни европейски страни и живеят под алтернативна грижа. Един ден те се запознават на международна младежка среща на млади хора от много европейски страни с опит в живота в различни форми на алтернативна грижа.

Алтернативната грижа може да продължи няколко дни или седмици, или няколко години, докато детето достигне пълнолетие, завърши образованието си или семейното му положение се подобри. Когато децата са осиновявани, те стават синове или дъщери на своите осиновители. Това не е алтернативна грижа.

В миналото децата, които се нуждаеха от алтернативна грижа, често биваха настанявани в големи институции, където живееха заедно до 300 деца, понякога при много лоши условия. Днес обаче се смята, че тази форма на грижа не отговаря на нуждите на децата, и европейските страни започнаха да затварят тези големи институции. Сега се предпочитат други форми на алтернативна грижа, при които малки групи деца живеят при условия, близки до семейните, и ако това съответства на техните висши интереси, заедно с братята и сестрите си.

Децата и младите хора, които живеят под алтернативна грижа, имат същите права като децата, които живеят с родните си семейства. Правителствата и организациите отговарят за спазването и защитаването на тези права.³

Какви обаче са по-точно тези права? И как засягат ежедневието на децата?

 Речник на стр. 35

3 В член 2 от КООНПД се казва, че държавите са задължени да осигурят спазването на всичките ти права.

Конвенция за правата на детето на Организацията на обединените нации

Всички деца и млади хора до 18-годишна възраст по целия свят имат права, които се защитават от Организацията на обединените нации (ООН). Можеш да се запознаеш с тези права от документа, наречен Конвенция на Организацията на обединените нации за правата на детето

(КООНПД). Това е международен договор между страните, приет през 1989 г. Всички европейски страни и повечето от страните по света са го ратифицирали. Това означава, че тези страни са се споразумели да насърчават и да спазват всички права в тази Конвенция.

Член 20

Ако децата не могат да живеят с родителите си, те имат право на специална закрила и помощ, оказвана от държавата.

Речник

на стр. 35

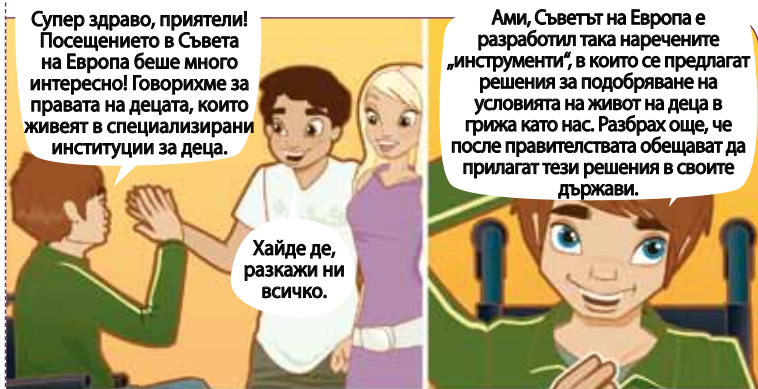
Насоки на ООН

Съществува документ, наречен „Насоки за алтернативната грижа за деца“. В тези насоки се описват правата на децата и младежите, които се отглеждат в алтернативна грижа. В тях също така се посочва какво трябва да предприемат правителствата, за да не допускат отделянето на децата от родните им семейства. В разработването на насоките са взели участие правителства, организации, а също и самите деца и млади хора. За разлика от Конвенцията на ООН за правата на детето, тези насоки не са „правно обвързващи“, което означава, че те нямат силата на закон. След като бъдат приети от Общото събрание на ООН обаче, те ще помогнат на правителствата да повишат качеството на алтернативната грижа за всички деца и млади хора.

Препоръка на Съвета на Европа за правата на децата в специализирани институции

В тази препоръка Съветът на Европа насърчава правителствата в Европа да гарантират, че предлагат качествена грижа за деца, които се нуждаят от настаняване в специализирани институции. Препоръката също така определя редица специални права на децата, живеещи в специализирани институции, както и стандарти, които посочват как конкретно да бъдат спазвани тези права.

Супер здраво, приятели!
Посещението в Съвета
на Европа беше много
интересно! Говорихме за
правата на децата, които
живеят в специализирани
институции за деца.

Хайде де,
разкажи ни
всичко.

Ами, Съветът на Европа е
разработил така наречените
„инструменти“, в които се предлагат
решения за подобряване на
условията на живот на деца в
грижа като нас. Разбрах още, че
после правителствата обещават да
прилагат тези решения в своите
държави.

Звучи наистина страотно!
Бих искала да науча повече
за това.

От 2004 г. насам работим с млади
хора като вас по проект, който
се нарича „Качество за децата“.
Благодарение на техните истории
и съвети ние заедно разработихме
Стандартите „Качество за децата“.

Хайде да отидем да поговорим
с някой от SOS Детски селища,
чух, че те също работят, за да
подобрят нашите условия на
живот.

SOS Детски селища, Международната организация за приемна грижа (IFCO) и Международната федерация на организациите в областта на образованието (FICE) са разработили заедно стандарти за работата на организациите и специалистите, които се грижат за деца, настанени извън семейството. Децата и млади хора от 32 страни с опит в живота в грижа допринесоха за този проект, за да може той да бъде полезен както за хората, които предоставят алтернативни грижи, така и за останалите млади хора. През юни 2007 г. младите хора представиха стандартите „Качество за децата“ (Quality4Children) (www.quality4children.info) пред Европейския парламент и поискаха правителствата в Европа да ги използват за подобряване на алтернативната грижа.

Чуй нашите истории и историите на нашите приятели! Ще научиш много за правата си и за алтернативната грижа!

Където и да живееш, който и да си — всички вие имате еднакви права. Трябва да получаваш цялата необходима подкрепа, за да можеш да осъществяваш правата си в пълна степен.

Въпроси, които трябва да зададеш

Трябва да знаеш как да се свържеш с твоя социален работник!

По време на процеса на вземане на решения сигурно ще имаш много въпроси и ще се срещнеш с много нови хора. Важно е да знаеш с кого и как да се свържеш, когато имаш въпроси.

Име на твоя социален работник:

.....

Телефон на твоя социален работник:

.....

Седни заедно с твоя социален работник и обсъдете следното:

▶ По време на процеса на вземане на решения колко често очакваш твоят социален работник да се свързва с теб?

.....

▶ Колко време той или тя ще прекарва само с теб?

.....

▶ Колко бързо можеш да очакваш от него/нея да отговори на пропуснато твое телефонно обаждане?

.....

▶ ого трябва да потърсиш, ако не можеш да се свържеш с твоя социален работник, а имаш нещо спешно за обсъждане?

.....

Име на заместника, с когото можеш да се свържеш:

.....

▶ Телефонен номер:

.....

В случай че имаш проблеми с твоя социален работник, кое е името на началника му?

.....

▶ Име:

.....

▶ Телефонен номер:

.....

Заедно ще решим кое е най-доброто решение за Петър.

1.

Процес на вземане на решение Как да използваш правата си за вземането на най-доброто решение за подходяща алтернативна грижа

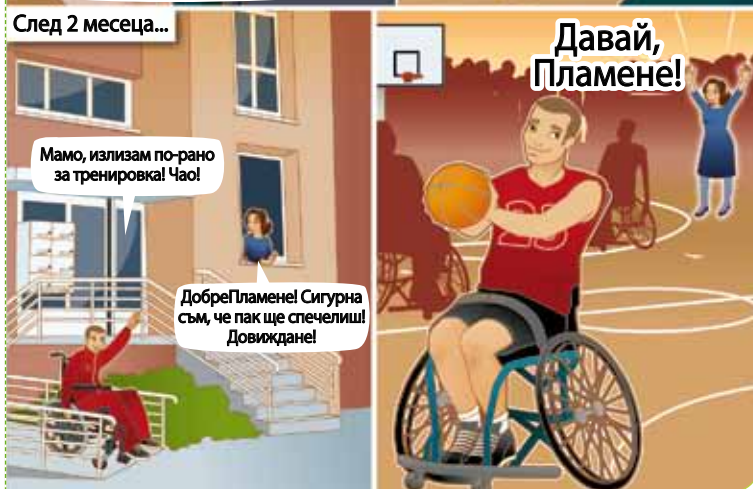
За децата и младите хора е най-добре да растат в семейна среда.⁴ Правителствата трябва да правят всичко възможно, за да можеш ти да растеш в семейството си. Това включва помощ за твоите родители, баби и дядовци, лели, чичовци и по-големи братя и сестри, за да могат те да се грижат добре за теб. Понякога обаче може да се наложи да бъдеш отделен от семейството ти за твое собствено добро. В такъв случай може да бъдеш поставен под алтернативна грижа за по-кратко или за по-дълго време. Тази глава описва твоите права в течение на периода, когато трябва да бъде взето решение за грижа, през така наречения „етап на вземане на решения“.

Когато семейството ти има нужда от помощ

Когато семейството ти се сблъсква с толкова много проблеми, че не успява да се грижи добре за теб, ти и твоето семейство имате право да поискате и да получите помощ от отделите за закрила на детето. Всички решения, които се вземат от този момент нататък, трябва да отговарят на следния въпрос: Кое е най-доброто възможно решение за твоео благополучие и лично развитие?

4 В член 9 от КООНПД се казва, че имаш право да живееш с родителите си, освен ако това не противоречи на твоите интереси.

Кой и как решава дали се нуждаеш от алтернативна грижа?

Първата задача на местните власти е да помогнат на семейството ти да преодолее трудностите си и да предотвратят разделянето ви.⁵ Ако обаче ти не получаваш необходимите грижи и ако за теб вече не е безопасно да растеш и да се развиваш в семейството си, трябва да бъде взето решение за това дали се нуждаеш от алтернативна грижа. Решението да се изведе детето от семейството не се взема лесно, така че всички трябва да си сътрудничат и внимателно да изслушват различните мнения. Твоите желания и потребности са най-важните.

5 В член 18 от КООНПД се казва, че имаш право да бъдеш отглеждан от родителите си и че твоите родители трябва да получават подходяща помощ в грижата за теб. В **член 26** от Конвенцията се описва правото ти да получаваш помощ от правителството, ако си беден или нуждаещ се.

Как вариантите за алтернативна грижа могат да отговарят на твоите потребности и желания?

Твоите жизнени обстоятелства и потребности са уникални (и не винаги могат да бъдат задоволени толкова лесно като тези на Патрик). Необходимо е да се уважава твоята личност, така че да можеш да разгърнеш максимално възможностите си. Например мястото на твоята алтернативна грижа трябва да бъде възможно най-близо до твоето обичайно обкръжение, така че да можеш да ходиш в същото училище и да запазиш приятелите си. Необходимо е да се зачитат също и твоите религиозни убеждения и културна среда.⁶ Трябва да се вземат под внимание висшите интереси на децата и младите хора с особени потребности (увреждания, психологически, поведенчески или здравни проблеми).

⁶ В член 14 от КООНПД се описва правото ти да мислиш и да върваш така, както ти искаш, и да упражняваш твоята религия при условие, че не пречиш на другите да осъществяват своите права. В член 30 от Конвенцията се посочва, че имаш право да се ползваш от своята култура, език и религия.

2 години по-късно, в SOS Детски селища

Можеш ли да казваш мнението си при взимането на решението за алтернатната грижа?

алтернатната грижа?

Да! Всички деца и млади хора имат право да участват⁷ във вземането на решенията, които ги засягат.

На всеки етап от процеса на вземане на решения твоето мнение трябва да бъде вземано под внимание при избора на формата на грижа за теб. Имаш право да бъдеш информиран за твоите права и за възможните варианти.⁸ Информацията, която получаваш, трябва да бъде лесна за разбиране, а ако това не е така, някой трябва да ти я обясни.

Може ли да бъдеш поставен под алтернативна грижа заедно с твоите родни братя и сестри?

Когато в семейството възникват проблеми, това засяга всички деца. Необходимо е да се намери решение за всяко от тях и то не за всяко поотделно, а и за всички тях като за братя и сестри. Докато си под алтернативна грижа,

7 В член 12 от КООНГД се казва, че имаш право да изказваш мнението си, когато възрастните приемат решения, които се отнасят до теб, а също и че твоето мнение трябва да бъде вземано под внимание.

8 В член 17 от КООНГД се описва правото ти да получаваш информация, която е важна за твоето здраве и благополучие. **Член 42** от Конвенцията посочва, че правителствата трябва да проследят ти да бъдеш осведомен за правата си. Възрастните също трябва да познаят твоите права и да ти помагат да научиш повече за тях.

трябва да останеш заедно с братята и сестрите си, ако това е добре за теб.

Когато обаче се взема решение за това дали братята и сестрите да бъдат настанени в грижа заедно, трябва да се отговори на следните въпроси:

- Кои са висшите интереси на всяко от децата?
- Какво е мнението на всяко дете или млад човек, които това засяга?

Ако не си настанен заедно с братята и сестрите си, трябва винаги да имаш възможност да поддържаш лични отношения с тях, освен ако това не е вредно за теб.

Настаняват те в алтернативна грижа. Какво става след това?

След като бъде съгласувана формата на алтернативна грижа, започва процесът на прехода, който трябва да бъде добре подготвен. Трябва да получиш цялата необходима подкрепа от хората, които ще се грижат за теб и от социалния работник, който отговаря за теб. Те трябва да те информират предварително за всеки етап от този процес. Когато е възможно, родното ти семейство също трябва да участва.

Готов(а) ли си за срещата?

Как да се подготвиш за нея

По време на срещите ти трябва да споделиш нуждите, желанията и идеите си и да си готов(а) да задаваш въпроси за нещата, които не са ти ясни. Най-добрият начин да се подготвиш е да отделиш малко време и да направиш списък на целите си, а после да помислиш какво би ти помогнало най-много да ги осъществиш. Използвай въпросите и празните полета по-долу, за да си водиш допълнителни бележки, когато се срещнеш с твоя социален работник или с групата за планиране на опеката.

Какви са личните ти цели за тази година? (Тук можеш да запишеш какви промени искаш да настъпят, какво искаш да научиш или да постигнеш тази година, и т.н.)

.....
.....

Какви неща или дейности не обичаш?

.....
.....

Какви са идеите ти за това как твоят индивидуален план за грижа може да задоволи нуждите ти?

.....
.....

Попитай човек, който се грижи за теб или социалния работник кога ще се проведат следващите две срещи и кой ще участва в тях.

.....
.....

Съществува ли план за твоето развитие в рамките на алтернативната грижа?

Задължително е всяко дете или млад човек, настанен в грижа да има свой индивидуален план за грижа. Твоят план за грижа трябва да се доуточнява и преглежда периодично⁹ от екип от социални работници и психолози заедно с теб, хората, които се грижат за теб и родното ти семейство. Той обхваща целия период на грижа: от момента на вземане на решение за алтернативна грижа до момента, когато се подготвяш за излизане от грижата. Може да се разпростре дори до периода след грижата. Този план очертава от какво ще имаш нужда, как да се осигури задоволяване на тези твои нужди и кой отговаря за това. Той отразява всякакви промени в твоето положение и в това на семейството ти. Срещите за преглед на твоя индивидуален план за грижа трябва да се провеждат приблизително два пъти годишно.

Речник на стр. 35

9 В член 25 от КООНПД се посочва, че ако си настанен в алтернативна грижа, имаш правото на редовен преглед на условията на грижата за теб, за да се проверява дали тя продължава да бъде най-доброто решение за теб

Независимо дали си настанен в грижа за по-кратък или по-дълъг период, важно е да се чувстваш защитен и към теб да се отнасят с уважение. Тази глава описва правата ти по време на периода на грижа.

Какво трябва да знаеш за хората, които се грижат за теб?

Хората, които се грижат за теб — независимо дали са приемни родители, възпитатели в SOS Детски селища или персоналят в институциите или центровете — са много важни за теб. Твоите отношения с тях трябва да са стабилни и да се основават на взаимно разбиране и уважение. Те трябва да ти отделят лично внимание и да ти помагат да развиваш максимално възможностите си. Хората, които се грижат за теб, трябва да се подбират много внимателно и да са обучени да осигуряват необходимата грижа. Те се нуждаят от добри условия на работа, а организациите, предоставящи грижа трябва да им съдействат за изпълнението на техните задачи.

Е, Дженифър, имам добри новини за теб. Намерихме ти приемно семейство, което живее извън града. Какво има? Не изглеждаш много доволна.

Извън града е страхотно! Но къде ще ходя да се моля?

Не се безпокой, Дженифър, къщата е само на 15 минути от града. Спокойно можеш да ходиш до твоя храм с автобус.

Това е чудесно! Много е важно за мен. Надявам се моето приемно семейство също да разбере.

Добре, хайде да планираме нещата заедно. Двете с теб можем да разкажем на новото ти приемно семейство за религиозните ти обичаи и за това колко са важни те за теб.

Те знаят ли, че не мога да ям месо? Нали няма да ме помислят за странна?

Не, няма, и твоята религия не е проблем. Хайде да седнем и да съставим списък на храните, за да може всичко да е готово за теб предварително.

Толкова се радвам! Много се притеснявах, че вярванията ми няма да бъдат зачитани.

Какво трябва да бъде мястото на твоята алтернативна грижа?

Докато си, настанен в грижа, имаш право на добри условия на живот. Хората, които се грижат за теб ще ти осигурят удобство, сигурност, здравословни условия на живот и образование¹⁰, както и възможности за включването ти в живота на обществото. Имаш право и на качествени здравни грижи и редовни медицински прегледи. Ако условията ти на живот не съответстват на тези изисквания, отделите за закрила на детето трябва да намерят решение.

Какви са правата на децата със специални нужди?

Ако имаш увреждания, ти имаш право на същите висококачествени грижи, както и другите деца и млади хора.¹¹ Трябва да получаваш терапията, от която се нуждаеш, за да си в добро здравословно състояние. Човекът, които се грижи за теб трябва да предприеме всички необходими мерки, за да ти осигури безопасен достъп до мястото, където живееш. Хората, които се грижат за теб трябва да подкрепят и насърчават твоето развитие в съответствие с личния ти потенциал, и да ти помогнат да намериш мястото си в обществото.

10 В член 24 от КООНПД се описва правото ти на най-добрите възможни здравни грижи, безопасна питейна вода, питателна храна, чисто и безопасно обкръжение и информация, за да пазиш здравето си. Освен това в **член 27** от Конвенцията се казва, че имаш право на храна, облекло и безопасно жилище, за да поддържаш здравето на тялото и на духа си.

11 В член 23 от КООНПД се посочва, че ако имаш някакво увреждане, имаш право на специални грижи и подкрепа, за да можеш да живееш пълноценен и независим живот.

Ако не си настанен в грижа заедно с братята и сестрите си, трябва винаги да можеш да поддържаш лични отношения с тях, освен ако това не е вредно за теб.

Какви са правата ти на образование, когато си в грижа?

Докато си настанен в грижа извън семейството ти, ти имаш същите права на образование като децата и младите хора, които живеят с родните си семейства.¹² Ако вече си бил тръгнал на училище, преди да бъдеш настанен в алтернативна грижа, то когато това е възможно и ако самият ти го искаш, трябва да можеш да останеш в същото училище.

След като завършиш училище, човекът, които се грижи за теб и организацията, която осигурява грижата, трябва да ти помогнат да продължиш образованието си според твоите възможности и интереси. Трябва да имаш достъп до професионална подготовка, университетско образование или до всякакъв вид образование, което ще ти даде възможност да си намериш работа и да използваш способностите си.

¹² Член 28 от КООНПД описва правото ти на качествено образование. Началното образование трябва да бъде безплатно, а след това трябва да те насърчат да продължиш образованието си до възможно най-високата степен.

Какво ще кажеш за твоето училище^{13??}

Разкажи хората, които се грижат за теб и на социалния ти работник за това как се справяш и с какви предизвикателства можеш да се сблъскаш в училище. Използвай това упражнение, за да подредиш мислите си:

Уча в.....училище
и съм в клас.

Отбележи онова, което съответства на твоето положение
(няколко възможни отговора).

- Справям се добре в училище
- Трябва ми малко помощ, за да се справям в училище
- Трябва ми помощ, за да се справя с някои предмети (изброй ги):

.....
.....
.....

- Много ми е трудно в училище
- Искам да остана в същото училище, докато съм под опека
- Бих предпочел(а) да се преместя в друго училище
- Няма значение в кое училище съм
- Най-важното нещо за мен в училище е:

.....
.....

Ще се промени ли всичко в живота ти, докато си в грижа?

Много е важно да има приемственост и стабилност, докато си в грижа. Първо, хората, които се грижат за теб трябва да се сменят възможно най-рядко. Ако се наложи да бъдеш преместен на друго място на алтернативна грижа, животът ти трябва да се промени възможно най-малко. Трябва да имаш възможност да запазиш добрите си отношения с хората около теб: твоето училище, приятели, бивши съседы, роднини и така нататък.

¹³ © FosterClub – The national network for young people in foster care (USA) 2008. За повече информация виж <http://www.fosterclub.org>. Разрешава се възпроизвеждане и разпространяване при условие, че информацията остава непроменена.

Покажи хората, които са важни за теб!

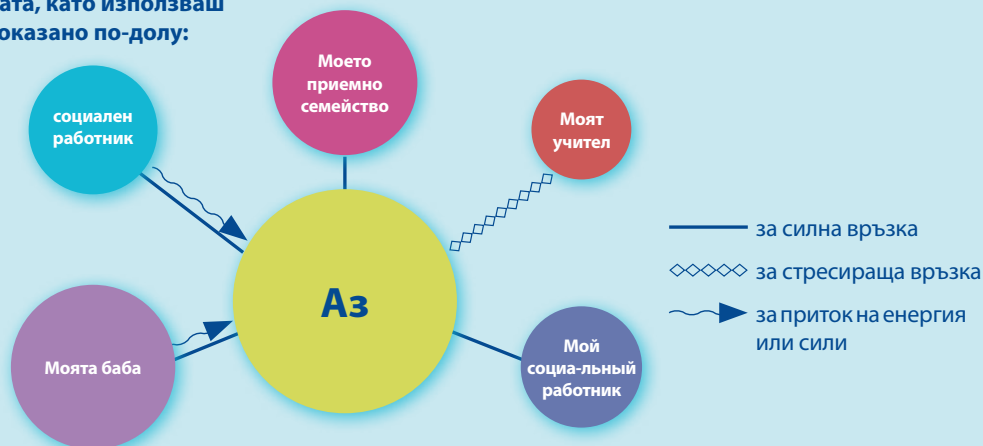
Нарисувай своята лична екокарта!¹⁴

Нарисувай карта на хората, важни за теб, като използваш инструмент за „екокарта“. Екокартата показва мрежата от хора около теб. В нея се включват членове на семейството, приятели, учители и специалисти.

Ето как става това

Напиши в кръгче името на всеки човек, който е част от твоята мрежа. Имената на хората, които са особено важни за теб, трябва да са вписани в някои от големите кръгчета близо до твоя кръг. Тези, които играят по-малка роля в твоя живот, трябва да бъдат поставени в по-малко кръгче по-далече от твоя кръг.

Свържи кръгчетата, като използваш линии, както е показано по-долу:

Отделно можеш да направиш списък на хората, с които искаш да поддържаш връзка, за да покажеш тяхната връзка с теб и каква роля играят те в живота ти. Списъкът може да включва роднини, приятели, съседни, учители или който и да е друг, към когото можеш да се обърнеш, когато имаш проблем. Можеш да споделиш този списък с човекът, който се грижи за теб и с екипа за планиране на грижата, за да могат те да ти съдействат да поддържаш контакт с хората, които са важни за теб.

	Име — взаимоотношение	Важната роля, която играят в живота ми:
Пример:	<i>Тами — моята леля</i>	<i>Тя ме изслушва, когато имам проблем.</i>

¹⁴ Адаптирано по: Ann Hartman – Change link Gingrich, W.J. (2008). Ecomap (template).
Case Western University: Cleveland, OH, USA. Онлайн на <http://www.gingrich.net/courses/SSWM517/ecomap.pdf>

Разкажи на човека, които се грижи за теб и на социалния си работник как се отнасяш към срещите с родителите си!¹⁵

1. Искам да се виждам с родителя (родителите) си (избери всичко, което е вярно):

- Често
 - Понякога
 - Никога
 - Колкото се може по-скоро
 - След като нещата се успокоят
 - След като те се оправят
 - Само когато присъства и друг възрастен
 - Само с един родител: (напиши кой)
-
-

2. Когато планирате посещения при родителя (родителите ми), трябва да знаете за следните неща, които се случваха в къщи:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ще загубиш ли връзка с родното си семейство по време на грижата?

Ти трябва да имаш възможност да запазиш отношенията си с родното си семейство, включително с твоите братя и сестри, родителите и членовете на семейството ти в по-широк смисъл (дядо и баба, лели, братовчеди и така нататък), стига тези отношения да не ти вредят. Отделите за закрила на детето трябва да се стремят винаги да ангажират твоето семейство във вземането на решения за твоята грижа. Освен ако това не противоречи на твоите висши интереси, ти трябва да поддържаш постоянни и редовни отношения с родното ти семейство, а грижата за теб трябва да се осъществява възможно най-близо до тяхното местоживееене.

Винаги помни обаче, че ти решаваеш какви отношения искаш да поддържаш с родното си семейство и колко често искаш да се виждаш с тях.

Речник на стр. 35

¹⁵ Адаптирано по: "FYI Foster Youth Involved. Entering Foster Care. The FosterClub". Достъпно онлайн на http://www.fosterclub.com/files/Entering_Foster_Care_form.pdf

Колко дълго ще останеш под алтернативна грижа?

Оставането ти в алтернативна грижа никога не бива да продължава повече, отколкото е необходимо, и ти трябва да можеш да се върнеш в семейството си веднага щом твоите родители или други членове на родното ти семейство са в състояние да поемат родителските си отговорности. За да се улесни това, имаш правото на периодични прегледи на причините за твоето настаняване в алтернативна грижа. Това означава, че от време на време обстоятелства, свързани с теб и тези свързани със семейството ти ще се преразглеждат, като винаги ще се вземат под внимание твоето мнение и твоите висши интереси.

Същото важи и за положението ти, докато си в грижа. Отделите за закрила на детето трябва периодично да оценяват качеството на грижата за теб и ако установят, че тя вече не е подходяща за теб, имаш правото да бъдеш преместен в друга форма на грижа¹⁶.

¹⁶ В член 25 от КООНПД се посочва, че ако си под алтернативна грижа, имаш право на редовен преглед на условията на грижата за теб, за да се проверява дали тя продължава да бъде най-доброто решение за теб.

Трябва да си сигурен, че можеш да съобщаваш за всяка злоупотреба с теб

Знаеш ли как да направиш това?

- ▶ Ако се сблъскаш със злоупотреба или с липса на грижи по време на твоята опекапериода на алтернативна грижа, обади се и съобщи за това на твоя социален работник. Ако си в ситуация, в която твоята безопасност или благосъстояние са застрашени, **трябва ВЕДНАГА** да се обадиш на Отделите за закрила на детето, на полицията или на гореща линия за деца, ако има такава.
- ▶ Също можеш да докладваш за това на **омбудсмана**¹⁷ и на други независими органи, създадени, за да гарантират зачитането на твоите права. Полезно е също да имаш връзка с организации, които са специализирани в защитата на правата на децата.

Властите ще имат по-ясна представа за това, което се е случило, ако документиращ случаите на злоупотреба и липса на грижи. Ако е възможно, използвай календар или си направи график, за да ги записваш. Провери дали имаш следните имена и телефонни номера:

1. Контакти за спешни случаи:
полиция
спешни служби
„Бърза помощ“
гореща линия
2. Социален работник:
3. Началникът на моя социален работник:
4. ООмбудсман/ДАЗД:
5. Допълнителни контакти:

¹⁷ Провери онлайн на <http://crin.org/enoc/members/index.asp> дали в твоята страна има детски омбудсман. Специализираният орган за контрол правата на детето е Държавната агенция за закрила на детето – www.sacp.government.bg.

¹⁸ Член 16 от КООНПД посочва, че имаш право на личен живот.

¹⁹ В член 19 от КООНПД се подчертава правото ти на защита от физическо или психическо насилие или малтретиране. В член 37 от Конвенцията се казва, че никой не може да те наказва по жесток или вреден за теб начин.

Как ще бъде защитен личният ти живот? Всички ли ще знаят твоята история?

Не! Правото ти на личен живот трябва да се уважава през целия процес на грижа.¹⁸ Твоята лична поща, електронна поща, телефонни разговори и всичко, което може да се използва, за да разкрие информация за теб, трябва да остава поверително. Също така имаш право на достъп до официална информация и досиета, които имат връзка с твоя случай. Тази информация, например, причините, поради които си настанен в грижа, не може да се разкриват публично — нито в твоето училище, нито в религиозния ти център, нито на който и да било, който няма връзка с твоята грижа. Това се прави, за да бъдеш защитен от всякаква форма на дискриминация.

Ще бъдеш ли в безопасност по време на грижата?

Твоята безопасност е грижа на всички! Всички мерки и действия, по време на грижата трябва да осигуряват защита и зачитане на твоето достойнство и безопасност.¹⁹ Никой няма право да те удря, да ти се присмива или да те унижава по какъвто и да било начин. Човекът, който се грижи за теб не трябва да те заплашва или притеснява, и ти трябва да си защитен от сексуално насилие и експлоатация.

Речник

на стр. 35

Съществуват много причини за **напускане на грижата**. Можеш да се върнеш в родното си семейство или да смениш мястото на грижа. Тази глава обаче е посветена на момента, когато напускаш грижата, поради навършване на определена възраст и започваш да живееш самостоятелно. Отделите за закрила на детето ще те подкрепят, щом си в алтернативна грижа, докато навършиш определена възраст. Тази възраст се определя от националното законодателство за закрила на децата и е различна в различните страни. Повечето европейски правителства продължават да осигуряват подкрепа и помощ на младите хора, настанени в грижа, докато те завършат образованието си и започнат да получават стабилни и задоволителни доходи. В някои страни младите хора получават различни видове подкрепа след излизането си от грижата.

Как да се подготвиш за напускане на грижата?

Напускането на грижата означава да започнеш живот на независим възрастен човек. Това е краят на процеса, започнал в първия ден от настаняването в грижа, извън родното ти семейство. През детството и юношеството си ти придобиваш умения, които те подготвят за независим живот. С приближаването на големия ден, денят, когато ти действително излизаш от алтернативната грижа, тази подготовка ще стане по-интензивна.

Разбира се, образованието е важна стъпка за това. Освен ходенето на училище обаче съществуват още много дейности, които ще те подготвят за живота ти на възрастен: участие в гражданския и в културния живот, игри или музикални занимания, спортуване и овладяване на ежедневни житейски умения като тези в областта на здравето и хигиената, приготвянето на храна и разпределянето на джобните пари. Подготовката за напускане на грижата е част от твоя индивидуален план на грижа.

Какво трябва да знаеш, когато излизаш от грижа?

Излизането от грижа понякога може да бъде стресиращо и трябва да знаеш как да се справиш с този стрес. Това може да стане, като потърсиш подкрепа от обществена мрежа като например младежки център, религиозен център или други дейности и услуги, към които можеш да се обърнеш. Трябва също така да знаеш на кого да позвъниш в случай на спешна необходимост, как да получиш информация за продължаване на образованието, търсене на работа, намиране на квартира, и къде да се обръщаш за медицинска помощ.

Можеш ли да останеш във връзка с хората, с които си се запознал, докато си бил в грижа?

Много е важно да останеш във връзка с хората, които са се грижили за теб, социалните работници и всички деца и млади хора, с които бил заедно и си се сприятелил. Нищо не те задължава да го правиш, но имаш право да останеш във връзка с хората, които са важни за теб.

Можеш ли да изкажваш мнението си при планирането на твоето напускане на грижата?

Ти трябва да можеш да изкажваш мнението си във връзка с всяко решение, което засяга твоя живот. Това важи за времето, когато си в грижа, за организацията на

напускане на грижата и за периода след грижата. Напускането на грижата е важна част от твоя индивидуален план за грижа и при него се вземат под внимание твоите нужди и силните ти страни, а също така, твоите мнения и предпочитания.

На каква подкрепа можеш да разчиташ, когато напуснеш грижата, поради навършена възраст?

Дори когато навършиш възрастта, необходима, за да напуснеш грижата, ти продължаваш да имаш право на подкрепа. Местните органи и организациите, предоставящи грижа трябва да ти съдействат за разходите за образование, жилище, намиране на работа и тук нататък. След излизане от грижата трябва да имаш достъп до служби, които да ти осигурят консултации, обучение за придобиване на умения за самостоятелен живот, средства от общността, освобождаване от такси за образование и различни форми на финансово подпомагане. В идеалния случай трябва да имаш лице за връзка, което да ти помага да се организираш и да получиш достъп до всички съществуващи ресурси и услуги.

Проектирай своя план за след излизане от грижата!

Можеш да порботиш заедно с човекът, които се грижи за теб и социален работник върху плана ти за след излизане от грижата.

Той трябва да включва:

- образователни цели;
- цели за заетост;
- нужди в областта на физическото и психическото здраве;
- транспортни нужди;
- план за жилище и алтернативен план, ако първият вариант се провали;
- как се съставя и използва бюджет;
- лични документи, включително лична карта и училищни дипломи.

За да се уточнят целите по-горе, опитай се да отговориш на следните въпроси:

1. Какви възможности имам, ако искам да продължа образованието си или професионалното си обучение?
.....
2. Какви са възможностите ми да си намеря жилище, което да мога да си позволя?
.....
3. Кои служби могат да ми помогнат да си намеря работа? Къде мога да получа повече умения, за да бъда по-добре подготвен за работа?
.....
4. Има ли младежки център или обществена служба, където млади хора могат да намират необходимата им информация?
.....
5. Къде мога да намеря информация за здравни грижи (включително сексуална просвета) и да разбера как да получа достъп до медицински услуги?
.....
6. Ако имам въпроси или се нуждая от помощ, на кого мога да се обадя?
.....

Говори с твоя социален работник и с хората, които се грижат за теб, и си запиши имената на агенции и организации, адреси, телефони и имената на хора, с които да се свързваш.

Каква е ролята на родното ти семейство, когато излизаш от грижа?

Твоите родители и роднини могат да ти окажат помощ, когато излизаш от грижа. Ако искаш, можеш да определиш кои членове на семейството ти са ти давали положителен пример в живота и би искал да останеш във връзка с тях. След това специалистите могат да порботят с тях по въпроса как те могат да ти бъдат от най-голяма полза в прехода ти към независим живот. Родното ти семейство трябва да бъде информирано за процеса след напускане на грижата и да получи възможност да участва в него заедно с теб, хората които се грижат за теб и социалния ти работник.

Хайде на купон!

Денят, в който излизаш от грижа, отбелязва началото на новия ти живот. Ако искаш да го отпразнуваш с купон или с някакво друго мероприятие, трябва да получиш помощ за организацията на това особено важно събитие.

Имаш право да участваш²⁰ във всички решения, които ще бъдат взети, докато си под алтернативна грижа. Важно е всички свързани с това хора много внимателно да изслушват онова, което имаш да кажеш, и твоите мнения да бъдат отразявани във вземаните решения. В края на краищата ти най-добре познаваш живота си и никой друг не го познава толкова добре като теб. Тази глава те насърчава да помислиш за всички начини, по които можеш да упражняваш правото си на участие.

Съветват ли се с теб при вземане на решения във връзка с живота ти в грижа?

Екипът за планиране на грижата трябва да те попита за мнението ти и да положи всички усилия, за да разбере твоите проблеми и какво именно искаш за себе си. Понякога решенията на възрастните ще противоречат на твоето мнение. В такъв случай те ще трябва да ти обяснят поради какви причини са ги взели. Твоят екип за планиране на грижата трябва да бъде подготвен да насърчава и цени твоето участие.

Информиран ли си както трябва за важните етапи, през които преминаваш, докато си под алтернативна грижа?

Трябва да бъдеш добре информиран за:

- ▶ мястото, където ще бъдеш настанен;
- ▶ как ще живееш там;
- ▶ възможността да се върнеш в родното си семейство;
- ▶ как да излезеш от грижата.

Трябва да бъдеш предварително информиран за всичкотова, като информацията трябва да е точна и да ти се обясни така, че да я разбереш напълно.

Речник на стр. 35

20 В член 12 от КООНПД се казва, че имаш право да изказваш мнението си, когато възрастните вземат решения, които се отнасят до теб, и че твоето мнение трябва да бъде взето под внимание.

Участваш ли в разработването на твоя индивидуален план за грижа?

Веднага щом достигнеш определена възраст и зрялост, трябва да бъдеш непосредствено ангажиран(а) в разработването на индивидуалния план на грижа. Плановете трябва периодично да се актуализират и с теб трябва да се консултират във връзка с това.

Имаш ли реални възможности да участваш във вземането на решения?

Организацията, предоставяща грижа трябва да ти осигури реални възможности за участие във вземането на решения. Това може да стане под формата на обсъждания, с човекът които се грижи за теб, социалния ти работник, отделите за закрила на детето, или на срещи в по-широк кръг с други деца и млади хора. Много е важно възможностите, които са ти осигурени за изразяване на мнението ти, да са подходящи за твоята възраст, зрялост и способности. Ако имаш специални нужди, те трябва да се вземат предвид при организирането на твоето участие.

Какво трябва да знае и да прави, човекът, които се грижи за теб, за да насърчава участието ти?

Именно хората, които се грижат за теб, трябва да те информират за правото ти да бъдеш изслушван. Те трябва да бъдат мотивирани и подготвени да те изслушват, да разбират твоите мнения и притеснения и да ги вземат предвид в решенията. Те трябва да ти помагат да участваш толкова активно, колкото възрастта ти го позволява.

Какво става, ако правата ти не се спазват?

Ако правата ти не се спазват, трябва да получиш възможност да подадеш жалба до безпристрастен и независим орган. Това може да бъде детски омбудсман²¹, представител на отдела за закрила на детето или независима национална, регионална или местна агенция. Преди да подадеш жалба, трябва да имаш пълна информация за правата ти и за различните процедури за подаване на жалба, които можеш да използваш. Това трябва да ти бъде обяснено така, че да го разбереш. Процедурата трябва да бъде възможно най-проста.

²¹ Виж бележка 19.

Казах ти, че не искам да се виждаш с леля ти.
Сега животът ти е съвсем друг!

Но тя ми е леля и ме обича. За мен е важно да се виждам с нея. Тя означава толкова много за мен! И социалният работник вече каза, че за мен е безопасно да се виждам с нея.

Не, изключено!
Няма да излизаш от къщи!

Това е толкова нечестно! Добре, тогава ще се обадя на социалния си работник, той ще ти каже, че съм права.

Сега не съм в офиса, моля, оставете съобщение след сигнала...

Ало, здравейте, обаждат се Каролин, обаждат се, защото имам проблем с приемното си семейство. Те не зачитат правата ми. Моля, обадете ми се възможно най-скоро! Благодаря.

БИЙП

След няколко дни

Оставих няколко съобщения, но никой не ми се е обадил още. Всеки път, когато ми казва, че ще се обади, не го прави. Мога да си помисля, че никой не го е грижа за правата ми, но няма да позволя това да стане!

Здравейте, обаждат се, защото имам проблем не само с приемното ми семейство, но и със социалния ми работник. Отчаяна съм и никой не иска да ми помогне.

Точно тук трябваше да се обадиш. Разкажи ми всичко, което се е случило.

1 месец по-късно

Христо, отивам на кино с леля ми.

Добре. Само не се връщай прекалено късно, нали?

Речник

Какво всъщност означава това?

► Алтернативна грижа

Това е грижа, осигурявана на деца и младежи, които са без родителски грижи. Алтернативната грижа е мярка, съгласувана или наредена от административен или съдебен орган. Терминът „алтернативна грижа“ означава, че дори когато живее без родителски грижи, детето трябва да продължава да бъде „в дом“, който може да бъде приемно семейство, институция или друг вид структура, които ще осигурят на детето стабилност, безопасност и подкрепа.

► Висши интереси на детето

Възрастните хора трябва да правят това, което е най-добро за децата. Те трябва да вземат решения, които да оказват най-голямо положително въздействие върху развитието на децата и младите хора.

► Екип за планиране на грижата

В нея влизат социалният работник, членове на родното семейство, хората, които се грижат за детето от системата на алтернативната грижа и други възрастни хора специалисти, участващи във вземането на решения за официална грижа над дете или млад човек. Този екип трябва да работи съвместно с детето и

младия човек, настанен в грижа във връзка с всички свързани с грижата решения.

► Дете

Дете е всеки човек на възраст под 18 години. Децата от 12-годишна възраст нататък могат да предпочитат да бъдат наричани „тийнейджъри“ или „млади хора“. ООН определя младите хора като хора между 15 и 24-годишна възраст.

► Деца, лишени от родителски грижи

Това са деца, които по някаква причина не живеят с родителите си

► Напускане на грижата

Това е процесът на оказване на помощ на младите хора да осъществят плавен преход от грижа към независим живот. Той включва образование, обучение и овладяване на жизнените навици по време на грижата, както и „услуги след приключването на грижата“ в помощ на младите хора, когато стават самостоятелни. В тези услуги могат да влизат: консултации, обучение за придобиване на умения за самостоятелен живот след напускане на грижата, средства от общността, освобождаване от такси за образование и различни форми на финансово подпомагане.

► **Индивидуален план за грижа**

Този план се изготвя съвместно от детето, настанено в грижа и екипът за планиране на грижата. Той се индивидуализира така, че да отговаря на конкретните нужди на детето, и взема под внимание неговите лични способности и стремежи. В плана се посочва отговорно лице за емоционалното, умствено, физическо и социално развитие на детето, като всичко се оценява периодично в рамките на прегледа на плана.

► **Конвенция**

Конвенцията е правно обвързващо споразумение между страните. Понякога конвенциите са наричани договори, пактове или международни споразумения.

► **Конвенция на Организацията на обединените нации за правата на детето**

Това е международно приет набор от стандарти и задължения за защита и подкрепа на правата на всички хора под 18-годишна възраст. Тези права трябва да осигурят израстването на детето във възможно най-добрите условия: развитие и обучение в безопасна среда, достъп до добри здравни грижи и пълно участие в семейния, културния и социалния живот.

► **Млади хора, които напускат грижата, поради навършена възраст (лица, напускащи грижа)**

Това са младите хора, които напускат грижата, защото са достигнали до възраст, на която вече нямат право на специална защита и подкрепа в рамките на системата на закрила.

► **Омбудсман**

Омбудсманът е лице, назначено от правителствата, за да следи за спазването на правата на човека от държавните и частните организации, както и от отделните хора. Омбудсманът трябва добре да познава правата на детето. Когато деца или млади хора се оплакват от нарушения на техните права, задължение на омбудсмана е да започне проверка и да предложи решения. В някои страни има специални омбудсмани за деца и млади хора. Детските омбудсмани в Европа са създали Европейската мрежа на детските омбудсмани:

<http://crin.org/enoc/members/index.asp>

► **Резидентна грижа**

Това е форма на алтернативна грижа, различна от тази в семейна среда, при която грижата в по-малки или по-големи групи се осъществява от специалисти на заплата, които работят на смени. Когато институциите са настанени много деца, като техният брой може да достигне до 300, се говори за грижа в специализирани институции. Условиата и качеството на грижите в рамките на този модел

могат да затрудняват децата да упражняват правата си. Много страни в Европа заменят своите специализирани институции със семейни модели на грижа в рамките на процес, наричан „деинституционализация“.

► **Грижа в семейна среда**

Алтернативна грижа, осигурявана в семейна среда. В Европа най-разпространените форми на грижа в семейна среда са:

► **грижа при близки и роднини** – форма, при която детето живее при свои по-далечни роднини или при приятели на семейството, с които предварително са били установени близки отношения.

► **грижа в приемно семейство** – форма на грижа, при която детето се настанява от компетентен орган в семейство, различно от родното му семейство. **Приемните семейства** се подбират според равнището на тяхната подготовка и се наблюдават, за да се проследи за възможно най-доброто осигуряване на опеката от тяхна страна.

► **Хора, полагащи грижи**

Това са възрастни, които поемат грижата над деца и млади хора. Това може да бъде биологичен роднина или, при алтернативната грижа, специално подготвен възрастен човек, чиято работа се наблюдава и подкрепя от други специалисти по въпросите на грижата.

През периода на алтернативна грижа, лицето което се грижи за детето трябва да се сменя възможно най-рядко.

► **Организация, предоставяща грижа**

Това е организацията, която осигурява алтернативна грижа и следи качеството и протичането на процедурата на грижа. Това може да бъде правителство, религиозна или неправителствена организация, която осигурява алтернативна грижа в семейна среда или в институция.

► **Права на човека**

Правата, които имат всички хора, включително децата, просто защото са човешки същества, независимо от техните дееспособност, гражданство, етнически произход, пол, език, националност, раса или сексуална ориентация.

► **Преглед на грижата**

Това е периодичен преглед на индивидуалния план за грижа. Детето или младият човек се среща с човека, които се грижи за него и с други специалисти за обсъждане на избори и варианти, като например възможност за връщане в родното семейство, нужда от промяна в съществуващите условия на грижа, избор на училище и т.н.

► **Родно семейство**

Семейството на детето, като се имат предвид родители, братя и сестри, баби и дядовци, и други роднини.

► **Отдел за закрила на детето**

Това са местни държавни организации, отговарящи за децата под алтернативна грижа. Те следят за всяко дете, което се нуждае от алтернативна грижа, да се осигуряват подходящи условия за грижа, при които то да може да се възползва от удобни и безопасни условия на живот. Тези служби провеждат периодични проверки за спазването на тези условия. Отделите за закрила на детето се стремят да осигурят най-доброто на децата и младежите в грижа. Те решават кога децата могат да се върнат в родните си семейства.

► **Стандарти за качество на грижата**

Това са стандарти, които гарантират подходящо качествено равнище на грижата. Стандартите за качество на грижата трябва да са включени във всички форми на грижа и да се спазват на всички етапи от грижата: при настаняването, през процеса на планиране, след приключване на грижата, при процедурите за защита на детето и т.н. Стандартите „Качество за децата“ (Quality4Children) (Q4C) са пример за стандарти за качество на грижата.

► **Съветът на Европа**

Съветът на Европа е международна организация, основана през 1949 г., която днес има 47 държави членки. Неговата роля е да насърчава правата на човека, демокрацията и правовата държава. Той определя общи демократични принципи на основата на Европейската конвенция за правата на човека и на други конвенции и препоръки за закрила на хората, измежду които, разбира се, са и 150-те милиона деца в Европа.

► **SOS Детски селища** е модел на грижа в семейна среда, където детето, лишено от родителски грижи, може да расте в грижовно семейно обкръжение. SOS родителят направлява SOS семейството и пряко отговаря за грижата и развитието на детето.

Научи повече и участвай!

Програмата на Съвета на Европа „**Да изградим Европа за и с децата**“ е създадена за насърчаване на човешките права на децата и за защита на децата от всякакви форми на насилие. Екипът, който отговаря за програмата, се занимава с въпроси като насилието у дома и в училище, обучение по правата на човека, децата и Интернет, децата и съдебната система. Отчитат се специалните права и потребности на децата, лишени от родителски грижи, по-специално в контекста на достъпа до образование, социални, здравни и правни услуги, както и правото на участие. Можете да посетите посочената по-долу Интернет страница за повече информация във връзка с конвенциите, срещите и публикациите, както и за да играете онлайн играта „В дивите Интернет дебри“.

► www.coe.int/children

SOS Детски селища Интернационал е неправителствена и нерелигиозна организация, ориентирана към децата. Тя осигурява преки услуги в областта на грижите, образованието и здравеопазването за деца, които са риск да бъдат лишени от родителски грижи или вече са лишени от такива. Организацията работи и за увеличаване на възможностите на родителите, семействата и общностите на децата да им осигуряват подходяща грижа. SOS Детски селища също така работи за защита правата на децата, лишени от родителски грижи. Организацията е основана през 1949 г. и нейните дейности, обхващащи 130 страни, се направляват от духа на КООНПД.

► www.sos-childrensvillages.org

Стандартите „Качество за децата“ (Quality4Children) (Q4C) са сборник от 18 стандарта за качество на грижите при алтернативната грижа за деца в Европа. Процесът на разработване на стандартите се основава на „разказване на истории“: изследователски метод с висока степен на участие, който ангажира близо 500 души от 32 държави, включително деца, млади хора, родни семейства, опекуни, социални работници и други заинтересовани страни. Стандартите „Качество за децата“ са представени в Европейския парламент през юни 2007 г. от трите организации инициатори: SOS Детски селища, Международна организация за приемна грижа (IFCO) и Международна федерация на организациите в областта на образованието (FICE). Оттогава тези три организации подкрепят прилагането на стандартите в националните политики и в практиката. Децата и младите хора, както и хората които се грижат за тях, се насърчават да познават и да използват стандартите „Качество за децата“

► www.quality4children.info

„Власт за младежта“ (Power4Youth) е общност на млади хора, които живеят (или са живели) под алтернативна грижа. Те са заинтересовани да обменят мнения с другите, да споделят опита си, да изграждат приятелства, да участват в прилагането на стандартите „Качество за децата“ и да търсят подкрепа от връстници. Всяко дете или млад човек под 28-годишна възраст с опит в живота грижа може да стане член на общността „Власт за младежта“. Освен постоянния обмен на информация, общността „Власт за младежта“ организира преки срещи между своите членове, на които те могат да обсъждат въпроси, представляващи интерес за децата и младите хора с опит в живота в грижа. Те също така правят предложения за подобряване на качеството на грижа и търсят подкрепа за тези предложения на национално и на международно равнище.

► www.power4youth.eu

Полезни връзки

► Конвенция на Организацията на обединените нации за правата на детето

► Пълен текст на Конвенцията:
www2.ohchr.org/english/law/crc.htm

► Вариант за деца:
www.unicef.org/voy/media/rights_leaflet.pdf

► Потърсете КООНПД на вашия език на:
www.unicef.org/voy/explore/rights/explore_2781.html

► Препоръка Rec(2005)5 на Съвета на Европа за правата на децата в специализирани институции

www.coe.int/familypolicy

(избери „деца в специализирани институции“; достъпна на чешки, френски, исландски, английски, руски, гръцки, полски, естонски и сръбски език).

► Отдел на Съвета на Европа по правата на децата и семейната политика

www.coe.int/familypolicy

► Работа на Съвета на Европа по въпросите на децата, настанени в институции

www.coe.int/familypolicy

(избери „деца в специализирани институции“)

► Програма на Съвета на Европа „Да изградим Европа за и с децата“

www.coe.int/children

► Стандарти „Качество за децата“ (Quality4Children) (Q4C)

www.quality4children.info

► Документи на 26 езика:
www.quality4children.info/content/cms,id,89,nodeid,31,_country,at,_language,en.html

► „Власт за младежта“ (Power4Youth)

www.power4youth.eu

► Насоки на ООН

www.crin.org/docs/DRAFT_UN_Guidelines.pdf

► Европейска мрежа на детските омбудсмани

<http://crin.org/enoc/members/index.asp>

► SOS Детски селища Интернационал

www.sos-childrensvillages.org

► Международна организация за приемна грижа (IFCO)

www.ifco.info/

► Международна федерация на организациите в областта на образованието (FICE)

www.fice-inter.org/

► Програма на Европейския съюз „Младежта в действие“

www.salto-youth.net/about/

► Децата за Европа:

Европейската мрежа на националните центрове за наблюдение на децата

www.childoneurope.org

► CRIN: Информационна мрежа за правата на децата

www.crin.org

► Мрежа „По-добри грижи за децата“

<http://crin.org/bcn/>

► Уницеф: Детски фонд на Организацията на обединените нации

www.unicef.org

► Гласове на младежта

www.unicef.org/voy/explore/rights/explore_155.html
www.unicef.org/protection/files/Parental_Care.pdf

Място за Вашите записки

Деца и млади хора в грижа

Научете повече за правата си!

Ще мога ли да се виждам с родното си семейство, след като ме настанят в грижа? Ами ако не искам да се срещам с тях? Какво да правя, ако страдам от злоупотреби и липса на грижи, докато съм под алтернативна грижа? Към кого мога да се обърна, ако имам проблеми с моя социален работник? Мога ли да казвам мнението си за протичането на грижата за мен?

Деца и млади хора в грижа – Научете повече за правата си! е специално съставена за деца информационна брошура, насочена към деца и млади хора, живеещи в грижа, извън родното им семейство. Тя осигурява отговори на всички поставени по-горе въпроси, както и на още много други. С помощта на комикси, истории и информативни текстове децата и младите хора могат да научат повече за правата си, изложени в Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на детето, Препоръката на Съвета на Европа за правата на децата в специализирани институции и Стандартите „Качество за деца“ за грижата за деца в извънсемейна среда в Европа. Те могат да научат още как да упражняват тези свои права и да поемат активна роля в процеса на грижата за тях, включително как да я подобряват.

Брошурата Деца и млади хора в грижа – Научете повече за правата си! може също така да бъде изтеглена на адрес www.coe.int/children, Интернет страницата на Програмата за правата на децата на Съвета на Европа „Да изградим Европа за и с децата“.

www.coe.int/children

Съветът на Европа има 47 държави членки и обхваща практически целия европейски континент. Съветът на Европа е основан през 1949 г. и се стреми да развива общите демократични и правни принципи на основата на Европейската конвенция за правата на човека и на други основни текстове за защита на човека, включително на децата.